

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 15 maja 2018 r.

WPS-II.431.1.12.2018.ES

**Pan
Andrzej Wydra
Dyrektor
Domu Pomocy Społecznej
w Ołdakach
06-126 Gzy**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 i Nr 210, poz. 1750) inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 15–19 i 21–23 marca 2018 r. kontrolę kompleksową w Domu Pomocy Społecznej w Ołdakach, zwanym dalej Domem lub DPS.

Przedmiot kontroli obejmował standard podstawowych usług świadczonych przez dom pomocy społecznej, przestrzeganie praw i obowiązków mieszkańca oraz zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami. Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2017 roku do dnia 23 marca 2018 r.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym bez zastrzeżeń przez dyrektora Domu, Andrzeja Wydrę, w dniu 16 kwietnia 2018 roku, przekazuję, stosownie do art. 128 ustawy, niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Decyzją Wojewody Mazowieckiego Nr 1/2009 z dnia 7 stycznia 2009 roku powiat pułtuski otrzymał na czas nieokreślony zezwolenie na prowadzenie Domu Pomocy Społecznej w Ołdakach dla 118 osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie i przewlekle psychicznie chorych.

W dniach kontroli w Domu przebywało 119 mieszkańców, z tego 86 osób przewlekle psychicznie chorych i 33 osoby niepełnosprawne intelektualnie.

Dom usytuowany jest w dwóch wolno stojących budynkach – parterowym oraz piętrowym, w którym nie ma zainstalowanej windy. Budynki były wyposażone w system przeciwpożarowy oraz system przyzywowo-alarmowy – stały lub mobilny, udostępniany mieszkańcom w zależności od ich potrzeb i możliwości.

W budynku parterowym zamieszkiwało 86 osób, w tym 26 osób niepełnosprawnych intelektualnie. W budynku piętrowym zamieszkiwały 33 osoby, w tym 7 osób niepełnosprawnych intelektualnie. Wobec powyższego należy wskazać na naruszenie przez Dom przepisów art. 56a ust. 1 i 2 ustawy, gdyż typy domów dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dla osób przewlekle psychicznie chorych mogą być łączone pod warunkiem, że każdy z nich usytuowany jest w odrębnym budynku. Ponadto każdy z budynków Domu, stosownie do art. 56a ust. 3 ustawy, powinien umożliwiać świadczenie usług na poziomie obowiązującego standardu odpowiednio dla każdego typu Domu. Mając na uwadze warunki dotyczące pomieszczeń, określone w §6 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 734), należy wskazać w szczególności na konieczność adaptacji pomieszczenia na jadalnię w piętrowym budynku Domu. Należy również wskazać na konieczność dostosowania powierzchni wszystkich pokoi mieszkalnych Domu do norm ustalonych w §6 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia, bowiem dwa z pokoi jednoosobowych w budynku piętrowym o powierzchni 7,42 i 7,22 m² nadal ich nie spełniały. Dostosowania do liczby mieszkańców zamieszkujących poszczególne kondygnacje budynku piętrowego wymaga także liczba znajdujących się w nich toalet i łazienek, mimo że ogólna liczba natrysków/wanien oraz sedesów w budynkach Domu była zgodna z obowiązującym standardem. Na parterze budynku piętrowego, który był zamieszkały przez 14 osób, znajdowały się tylko dwa WC, wanna i kabina natryskowa. Natomiast na jego piętrze 19 mieszkańców miało do dyspozycji 2 wanny, 2 natryski oraz 3 sedesy. W celu spełnienia norm określonych w § 6 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia, należy również zwrócić uwagę na potrzebę zapewnienia możliwości korzystania z każdej z łazienek przez nie więcej niż 6 osób, a w przypadku toalet przez nie więcej niż 4 osoby. Sposób korzystania z łazienek i toalet nie może prowadzić do naruszania intymności mieszkańców. Ponadto korzystanie przez mieszkańców z natrysku w jednej z łazienek nie było możliwe ze względu na brak w niej ciepłej wody.

W budynku parterowym w wyposażeniu pokoi mieszkalnych – 4 dwuosobowych i 6 trzyosobowych – brakowało szaf ubraniowych dla 15 mieszkańców, a ich odzież przechowywana była w magazynie podręcznym. Nie wszystkie szafy lub szafki nocne w pokojach

mieszkalnych miały zamki zamykane na klucz, umożliwiające mieszkańcom przechowywanie rzeczy osobistych. W części pokoi mieszkalnych odczuwalna była woń nikotyny, a ściany zabrudzone były dymem z palonych przez mieszkańców papierosów. Palarnia znajdowała się wyłącznie w budynku parterowym.

Całodobową opiekę nad mieszkańcami sprawowali opiekunowie. Natomiast pielęgniarki, w tym świadczące usługi na podstawie zawartej przez Dom umowy z podmiotem leczniczym „Pomocna Dłoń” Pielęgniarska Opieka Długoterminowa, odpowiedzialne w szczególności za podawanie mieszkańcom leków i monitorowanie ich stanu zdrowia we współpracy z placówkami opieki zdrowotnej, świadczyły usługi w godzinach od 7.00 do 19.00. W ocenie organu kontroli w Domu dla osób, które podlegają przepisom ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017 r. poz. 882, z późn. zm.) opieka pielęgniarska powinna być zapewniona całodobowo, w szczególności ze względu na zagwarantowanie bezpieczeństwa mieszkańcom w sytuacjach określonych w art. 18 ust. 1 tej ustawy i możliwość zlecenia i nadzorowania przez pielęgniarkę przymusu bezpośredniego w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej, która nie zatrudnia lekarza.

Usługi opiekuńcze i wspomagające świadczone były w oparciu o indywidualne plany wsparcia mieszkańców, opracowane i realizowane przez zespół opiekuńczo-terapeutyczny. W 3 przypadkach plan był przygotowany z uchybieniem 6-miesięcznego terminu, o którym mowa w §2 ust. 4 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, tj. po upływie 10 lub 11 miesięcy od dnia przyjęcia mieszkańca do Domu. Zwrócono również uwagę, że w planach nie był ustalony godzinowy wymiar zajęć rehabilitacji społecznej, o których mowa w rozporządzeniu z dnia 14 stycznia 2014 r. Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (Dz. U. poz. 250). Niemniej jednak, zgodnie z §6 ww. tego rozporządzenia, rodzaj zajęć, zakres programowy i liczba godzin zajęć z każdym mieszkańcem udokumentowane były w dziennikach zajęć: opiekuńczych, rekreacyjno-sportowych, kulinarnych, ceramiczno-plastycznych, muzycznych, komputerowych i plastycznych, prowadzonych przez pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego.

Mieszkańcy mieli też zapewniony kontakt z psychologiem, niemniej jednak ze względu na typ Domu i obowiązek zapewnienia przez Dom w ramach rehabilitacji społecznej zajęć z psychologiem obejmujących badanie, terapię i poradnictwo psychologiczne, dotychczasowy wymiar świadczenia usług przez psychologa – 1 godzina w tygodniu – dla 118 osób z zaburzeniami psychicznymi jest zdaniem organu kontroli niewystarczający. Wymiar świadczenia usług przez psychologa powinien również uwzględniać jego ścisłą współpracę z zespołem terapeutyczno-

opiekuńczym Domu, zarówno w opracowaniu jak i okresowej ocenie realizacji indywidualnych planów wsparcia mieszkańca.

Zatrudnieni w DPS w Ołdakach pracownicy posiadali odpowiednie do zajmowanych stanowisk kwalifikacje, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 roku w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1786, z późn. zm.).

Wobec zwiększenia zatrudnienia w Domu w dniu 16 kwietnia 2018 r. na stanowisku opiekuna o 1 etat, wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy wyniósł nie mniej niż 0,5 na jednego mieszkańca Domu, stosownie do wymogu §6 ust. 2 pkt 3 lit. c i d rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej. Natomiast w świetle §6 ust. 2 pkt 1 ww. rozporządzenia niewystarczające było zatrudnienie 2 pracowników socjalnych, gdyż na 118 mieszkańców Domu zatrudnienie pracowników socjalnych w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy nie powinno być niższe niż 2,36 etatu.

Pracownicy zespołu terapeutyczno-opiekuńczego uczestniczyli w obowiązkowym szkoleniu na temat praw mieszkańca, kierunków prowadzonej terapii i metod pracy z mieszkańcami, a także zostali przeszkoleni w zakresie stosowania przymusu bezpośredniego.

Sposób świadczenia usług w DPS nie naruszał godności i wolności osobistej mieszkańców oraz sprzyjał poszanowaniu ich praw.

Wobec przedstawionej oceny oraz stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się o realizację następujących zaleceń pokontrolnych przez Dom Pomocy Społecznej w Ołdakach:

1. Nie przyjmować większej liczby osób niż ustalona dla Domu liczba miejsc w Rejestrze domów pomocy społecznej województwa mazowieckiego.
2. Podjąć działania w celu zakwaterowania osób dorosłych niepełnosprawne intelektualnie i osób przewlekłe psychicznie chorych w odrębnych budynkach Domu.
3. Podjąć działania w celu zainstalowania w budynku piętrowym windy dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych.
4. Podjąć działania w celu adaptacji w budynku piętrowym pomieszczeń na jadalnię, łazienki i toalety w liczbie odpowiedniej do liczby mieszkańców zamieszkujących poszczególne kondygnacje budynku, a także palarnię, jeśli wśród mieszkańców są osoby palące.
5. Uniemożliwić mieszkańcom palenie w pokojach mieszkalnych i odnowić zadymione ściany tych pokoi.
6. Przywrócić dopływ ciepłej wody do jednej z łazienek przy pokoju mieszkalnym i tym samym umożliwić korzystanie z niej mieszkańcom.

7. Dostosować powierzchnie dwóch z pokoi mieszkalnych Domu do wymaganych norm.
8. Doposażyć pokoje mieszkańców w brakujące szafy.
9. Umożliwić mieszkańcom wieloosobowych pokoi mieszkalnych przechowywanie rzeczy osobistych w zamykanych na klucz szafach lub szafkach.
10. Przestrzegać 6-miesięcznego terminu od dnia przyjęcia mieszkańca do Domu na opracowanie indywidualnego planu wsparcia mieszkańca.
11. Określać w indywidualnych planach wsparcia mieszkańca godzinowy wymiar czasu zajęć rehabilitacji społecznej.
12. Podjąć działania w celu zapewnienia odpowiednich zajęć z psychologiem dla wszystkich mieszkańców DPS.
13. Zapewnić uczestnictwo psychologa w opracowaniu i okresowej ocenie realizacji indywidualnego planu wsparcia mieszkańca przez zespół terapeutyczno-opiekuńczy.
14. Zwiększyć wymiar zatrudnienia pracowników socjalnych do nie mniej niż 2,36 etatu na 118 mieszkańców Domu.
15. Podjąć działania w celu zapewnienia całodobowej opieki pielęgniarskiej dla mieszkańców Domu.

Jednostka organizacyjna pomocy społecznej w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia obowiązana jest do powiadomienia Wojewody Mazowieckiego o realizacji zaleceń, uwagi wniosków na adres: Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie Wydział Polityki Społecznej, pl. Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa.

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej jednostka organizacyjna pomocy społecznej może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń Wojewoda Mazowiecki ustosunkowuje się do nich w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Michalina Walenta
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Pan Jan Zalewski
Starosta Pułtuski
ul. Marii Skłodowskiej-Curie 11
06-100 Pułtusk
2. aa